

Vaalilautakunnan ja vaalitoimikunnan nimeäminen / europarlamenttivaalit 2024

Kh 26.02.2024 § 45
160/00.00.00/2023

Valmistelija

palvelusihteri Heli Manninen, 050 570 2433

Europarlamenttivaalien vaalipäivä on sunnuntai 9.6.2024.
Ennakkoäänestyksen ajanjakso on kotimaassa 29.5. – 4.6.2024.

Vaalilain (714/1998) 15 §:n mukaan kunnanhallituksen on hyvässä ajoin ennen vaaleja asetettava:

- 1) *kutakin äänestysaluetta varten vaalilautakunta, johon kuuluu puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja kolme muuta jäsentä sekä tarpeellinen määrä varajäseniä, joita on kuitenkin oltava vähintään kolme; sekä*
- 2) *laitoksessa toimitettavaa ennakkoäänestystä varten yksi tai useampi vaalitoimikunta, joihin kuhunkin kuuluu puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja yksi muu jäsen sekä tarpeellinen määrä varajäseniä, joita on kuitenkin oltava vähintään kolme.*

Vaalilautakunnan tehtävänä on vaalipäivän äänestyksen toimittaminen ja äänten alustava laskenta.

Vaalitoimikunta toimittaa ennakkoäänestyksen kunnanhallituksen määräämässä laitoksessa jonain ennakkoäänestyksen ajanjakson päivänä erikseen sovittuna kellon aikana.

Vaalilautakunta

Kelpoisuus: Jäsenten ja varajäsenten on oltava kuntalain mukaan vaalikelpoisia kunnan luottamustoimeen. Lisäksi sen jäsenten että varajäsenten on mahdollisuuksien mukaan edustettava niitä puolueita, jotka asettivat ehdokkaita 2023 vuoden eduskuntavaaleissa siinä vaalipiirissä, johon kunta kuuluu. Jäsenenä tai varajäsenenä ei voi olla vaalien ehdokas. Oikeusministeriö kiinnittää kuntien huomiota siihen, että vaalilain 15 §:n 2 momentin sanamuotoa ”mahdollisuuksien mukaan” voidaan soveltaa myös siten, että jos puolueet eivät niille tehdystä pyynnöstä huolimatta nimeä riittävästi ehdokkaita vaalilautakuntiin, jäseniksi voidaan nimetä myös muita kunnan luottamustoimeen vaalikelpoisia henkilöitä.

Esteellisyys: Hallintolain esteellisyysääntelyä ei sovelleta vaalilautakunnan toimintaan. Tämä tarkoittaa, että jäseneksi tai varajäseneksi nimetty voi toimia kaikissa vaalilautakunnan tehtävissä, kuitenkin yhtä poikkeusta lukuun ottamatta: vaalilautakunnan jäsenenä oleva ehdokkaan puoliso, lapsi, sisarus tai vanhempi ei saa toimia vaalilain 73 §:n 2 momentissa tarkoitettuna äänestäjän avustajana.

Vaalitoimikunta

Kelpoisuus: Jäsenten ja varajäsenten on oltava kuntalain mukaan vaalikelpoisia kunnan luottamustoimeen. Lisäksi sen jäsenten että varajäsenten on mahdollisuuksien mukaan edustettava niitä puolueita, jotka asettivat ehdokkaita 2023 vuoden eduskuntavaaleissa siinä vaalipiirissä, johon kunta kuuluu. Jäsenenä tai varajäsenenä ei voi olla vaalien ehdokas eikä ehdokkaan puoliso, lapsi, sisarus tai vanhempi. Oikeusministeriö kiinnittää kuntien huomiota siihen, että vaalilain 15 §:n 2

momentin sanamuotoa ”mahdollisuuksien mukaan” voidaan soveltaa myös siten, että jos puolueet eivät niille tehdystä pyynnöstä huolimatta nimeä riittävästi ehdokkaita vaalitoimikuntiin, jäseniksi voidaan nimetä myös muita kunnan luottamustoimeen vaalikelpoisia henkilöitä.

Esteellisyys: Hallintolain esteellisyysääntelyä ei sovelleta vaalitoimikunnan toimintaan. Tämä tarkoittaa, että jäseneksi tai varajäseneksi nimetty voi toimia kaikissa vaalitoimikunnan tehtävissä.

Kaikilla vaalivirkailijoiksi määrätyillä ja erityisesti vaalilautakunnan ja vaalitoimikunnan puheenjohtajaksi nimettävillä tulee olla riittävä osaaminen tehtävään ja riittävästi aikaa perehtyä siihen.

Oikeusministeriö ohjeistaa seuraavasti: Keskusvaalilautakunnan jäsenen, varajäsenen tai sihteerin ei ole suositeltavaa toimia oman tehtävänsä ohessa minään muuna vaaliviranomaisena. Koska keskusvaalilautakunta tarkastaa vaalilain 63 §:n mukaisesti ennakkoonestysasiakirjat, vaalitoimitsijana tai vaalitoimikunnan jäsenenä ollut keskusvaalilautakunnan jäsen, varajäsen tai sihteeri olisi keskusvaalilautakunnassa esteellinen osallistumaan oman toimintansa laillisuuden arviointiin.

Vaalitoimielinten valinnassa on myös otettava huomioon tasa-arvolain vaatimus sukupuolikiintiöstä, jonka tulee toteutua erikseen jäsenten ja varajäsenten kohdalla. Tasa-arvolain 4 a §:n 1 momentin mukaan sekä naisia että miehiä tulee olla kumpiakin vähintään 40 %.

Vaalilautakunnan varajäsenet ja vaalitoimikunnan varajäsenet on asetettava siihen järjestykseen, jossa he tulevat jäsenten sijaan.

Toivakan kunnan hallintosäännön 162 § mukaan vaalilautakunnan puheenjohtajalle ja jäsenelle sekä vaalitoimikuntaan kuuluvalla maksetaan kultakin vaalitoimituspäivältä palkkiota, johon samalla sisältyy korvaus vaalitoimituksen päätyttyä suoritettavasta laskentatyöstä seuraavasti: puheenjohtajalle 200 euroa ja jäsenelle 150 euroa. Alle viisi tuntia kestävästä vaalitoimituksesta maksetaan palkkio 50 %:lla alennettuna.

Vaalilautakunnan työskentely edellyttää jäseniltään sitoutumista koulutukseen (to 16.5. klo 16 alkaen sähköisen vaaliluettelon ja laskennan kenraaliharjoitus) sekä vaalipäivänä kokoaikaiseen työhön n. klo 8.15 – 21.

Esittelijä	vt kunnanjohtaja Touko Aalto
Päätösehdotus	Kunnanhallitus asettaa vuonna 2024 toimitettavia europarlamenttivaaleja varten 1) vaalilautakunnan, johon kuuluu puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja kolme muuta jäsentä sekä kutsumisjärjestyksessä vähintään kolme varajäsentä 2) vaalitoimikunnan, johon kuuluu puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja yksi muu jäsen sekä kutsumisjärjestyksessä vähintään kolme varajäsentä
Päätös	Kunnanhallitus asetti vaalilautakunnan ja -toimikunnan seuraavasti Vaalilautakunta Topi Saarelainen, puheenjohtaja Anita Salminen, varapuheenjohtaja

Matleena Häätylä
Riikka-Leena Tattari
Kari Mäkinen

Varajäsenet kutsumisjärjestyksessä
Terhi Hokkanen
Juho Torppa
Pentti Kovanen
Varja Oksanen
Mika Mäkelä
Heidi Hakkarainen

Vaalitoimikunta
Varja Oksanen, puheenjohtaja
Jukka Tuliniemi, varapuheenjohtaja
Juha Juusela

Varajäsenet kutsumisjärjestyksessä
Mikko Paljakka
Kari Parviainen
Inka Keteli